

Provensionser

Frøbevoksninger i Georgien

Rejseindtryk fra turen den 12. til 17. juni 2010

Af Jacob Majland, Majland A/S

Frøbevoksninger i Georgien er for mange et ubeskrevet blad, og et begreb man snakker om. Er det Ambrolauri der er det bedste frø? Er det Borjomi? Hvordan ser det egentlig ud dernede, og er forholdene egentlig så dårlige som det man går og hører? For at få syn for sagen tog Majland A/S i juni 2010 initiativet til en tur derned. Denne var planlagt for kunder, samarbejdspartnere, alment interesserede og andre nysgerrige sjæle.

Turen var planlagt som en ekskursion med fokus på det faglige omkring frø. Hvordan udvælger man de afdelinger eller distrikter man vil høste i? Hvordan foregår høsten i et land med relativt begrænsede muligheder? Hvilke herkomster skal man vælge og hvorfor? Infrastrukturen i høsten mv. Når dette er sagt,

var der i vid udstrækning også fokus på det sociale aspekt blandt deltagerne, og på interaktionen med lokalbefolkningen.

Kort om Georgien

Tbilisi er Georgiens hovedstad. Georgien har et indbyggertal på 5,1 millioner. Deres trosretning er blandet kristendom (Georgisk ortodokse). Der er 10 % russisk ortodokse og 8 % armenske ortodokse, medens 11 % er muslimer. Den samlede danske import fra Georgien i 2009 var på 3,5 mio. kr. hvilket vil sige, at eksporten af nordmannsgranfrø udgør mere end halvdelen af Georgiens eksport til Danmark! Med andre ord dansker dansk juletræsproduktion altså livsgrundlag for mange georgiere, og det kan vi i branchen være stolte af. BNP i Georgien er 6,4 mia. US\$, til sammenligning

var BNP i DK i 2009 på 214 mia US\$, altså ca. 34 gange større. Her skal man huske på, at indbyggertallet stort set er det samme. Samlet set er Georgien efter vores standard et fattigt land – målt på økonomi – men kigger man på deres kultur, traditioner, medmenneskelighed og andre humanistiske værdier er Georgien langt foran os, og i sandhed et rigt land.

Lørdag den 12. juni

Vi er 19 deltagere på turen inklusive Børge Klemmensen fra Levinsen & Abies som er vores "turguide". Børge havde planlagt alt omkring besøgene i Borjomi og Ambrolauri inklusiv. transport, overnatning, spisning, og hvad der ellers er af praktiske ting. Herudover deltog Kaj Østergaard fra Dansk Juletræsdyrkerforening, da Kaj besidder en stor viden om

Udsigt over Borshomi Nedzvi.

Rejseselskabet ved afdeling 10A den 16. juni 2010.

området og historikken omkring nordmannsgran frøhøster gennem tiden. Så en stor tak til dem begge. Vi mødtes alle i Kastrup lufthavn midt på eftermiddag den 12/6, herfra går turen til Istanbul, og efter en kort transfer tid, videre til Tbilisi i Georgien, hvor vi lander kl. ca. 02.00 lokal tid.

Søndag den 13. juni

Dagen i dag er planlagt som det kulturelle indslag, hvor vi skal med bus rundt fra morgenen af og se de seværdigheder Tbilisi og omegn byder på, og de er mange. Igennem Sovjettiden (1922 – 1991) er der i landet blevet opført utallige monumenter af Stalin mv. Disse er i dag for langt størstedelen blevet fjernet, - de seneste ugen efter, vi var der. Der står nu meget få tilbage. Udover disse monumenter af Stalin, er der talløse kirker, katedraller osv. og man får indtrykket af, at de ortodokse Georgiere er meget troende.

Efter denne bemærkelsesværdige dag, skal vi ud at spise på traditionel georgisk. Dette foregår ved et såkaldt "table" med tilhørende georgisk nationaldans. Et "Table" er i princippet en buffet, som anrettes ved det bord man sidder ved. Maden kommer så "dryssende" ind gennem et par timer, vel at mærke uden at tage noget fra igen, hvilket betyder, at fade og skåle til sidst må stables, for at få plads til mere.

Mandag den 14. juni

Det er blevet dag 2 på vores tur i Georgien, og vi skal i dag ud at se Borjomi - både de gamle velkendte skovpartier Nedzvi og Akhaldaba, men også den lidt mindre omtalte skovpart Machartskali, der først er kommet med som høstområde fra 2007.

Vi ved allerede inden afgang, at det bliver en lang dag, idet køreturen fra Tbilisi til Borjomi med bus er på ca. 3 timer. Derefter skal vi i 4x4 og køre ind i skoven, hvilket vil tage et par times tid både den ene og den anden vej. Deltagerne tager det som en oplevelse, også selvom der er 35 grader, og aircondition i bussen enten kører 100% eller slet ikke. Vi når frem til indgangen til Akhaldaba, som i dag er udlagt til naturpark, og må her vente ca. 1½ time på en embedsmand, som skal køre med os ind i skoven. Man er simpelthen bange for at vi laver lyssky ting i skoven, hvis han ikke er med, og bureaukratiet tager tid, men vi kommer til sidst ind i skoven og får set, hvordan mange års tømmerhugst stort set har fjernet alle gamle nordmannsgraner i både Akhaldaba og Nedzvi. En ting er, at skovparten er udlagt til rekreativt område og naturpark, en anden er, at det ikke længere ville give mening at høste kommercielt, idet spredningen på nordmannsgranerne simpelthen er for stor. Det er først herude i selve skoven det går op for folk, hvor stort et arbejde der egentlig skal gøres for at få frø plukket. Hvordan kommer man derind med en stige? – Det har jo lige taget os en time at komme derind i tørvejr, hvad gør man så i september når der er regn og man ikke længere kan køre derind?

Efter denne "Aha – oplevelse" kører vi videre til skovparten Marthartskali. Denne ligger på bagsiden af Nedzvi skovpart, men det tager alligevel ca. 1 time at komme frem til indgangen af skoven, og herefter yderligere en time at komme frem til plukkestedet.

Det er svært for det utrænede øje umiddelbart at konkludere noget ved at kigge på træerne i skoven, men randtræerne gi-

ver et indtryk af, at det er en meget interessant proveniens med nydelige former og en flot nål. Skoven er i store klumper monokultur, og den er derfor meget nemmere at høste i end Nedzvi og Akhaldaba, dog er store dele af plukkeområdet lokaliseret på temmelig stejle skrænter, hvilket sænker effektiviteten betragteligt. Efter en længere gåtur og besigtigelse af plukkeområdene kører vi videre til vores hotel, som ligger i skisportsområdet Bakuriani, - ikke langt fra, men meget højere end Machartskali.

Tirsdag den 15. juni

Turens 3. dag går til Ambrolauri skovdistrikt. Vi skal se Tlugi skovpart og kort nå at "snuse" til Skvava skovpart. Vi starter med at køre til afdeling 2, og turen hertil er langt nemmere end i Borjomi. Afdeling 2 ligger lidt afsides i den nord-vestlige ende af Tlugi skovpart og er hovedsageligt monokultur af nordmannsgran. Herfra går vi gennem afdeling 4, som i dag er udlagt til rekreativt område og kommende turisme, idet den ligger ned til Shaori søen. Vi får herfra et flot kig på både søen og hele den vestlige del af Tlugi-skråningen. Derfra videre over til det, vi kender som "Tlugi skråningen". Her spises frokost på Georgisk – kylling, brød, tomat, agurk og rødvin, som det også var tilfældet de forgangne dage.

Vi sidder ved kanten af afdeling 16. Den nedre del af denne er allerede i 1999 markeret, og valgt til det folk i dag kender som Bredal Select. Dette blev gjort af Jens Stevn, dengang ejer af Bredal Planteskole, Kaj Østergaard og Børge Klemmensen. Årsagen til denne udvælgelse var;

- At man fandt denne afdeling meget interessant udseendemæssigt og

- at man ville være sikker på, at der fremadrettet blev høstet nøjagtigt samme sted hvert år samt
- at det er lavest mulig høsthøjde i Tlugi.

Efter vi er gået en tur gennem Bredal Select, ender vi ud ved bunden af afdeling 15. Den nedre del af denne indgik tidligere i Bredal Select, men er i dag som afdeling 4 udlagt til rekreativt område, og indgår således ikke længere.

Efter denne lille gåtur kører vi en tur langs skråningen for at få et indtryk af, hvor de forskellige afdelinger ligger, og samtidig se Levinsen & Abies' tørrelade, der altså er bygget ved foden af skråningen. Til sidst ender vi i bunden af afdeling 20, hvorfra vi går til Skvava skovpart! Det lyder måske som en lang tur, men faktisk er turen ikke mere end ca 400-500 meter i fugleflugtslinie, idet skellet mellem Tlugi og Skvava Skovparter blot er en administrativ "streg" i skoven. Træerne i Skvava ser som i Tlugi fortrinlige ud i plukkeområdet, hvor vi er. Plukkeområdet udgør dog kun en promille af Skvava skovpart, og hvordan resten ser ud, når vi således ikke at se, idet det er blevet mørkt, og vi skal tilbage til hotellet i Ambrolauri.

Onsdag den 16. juni

Dagen i dag skal bestå af en visit i afdeling 10A og en tur til Nikortsminda skovpart. Det har regnet hele natten, så vores forhåbning om at kunne køre med

Bredal Select, som er den nedre del af afdeling 16. Foto: Kaj Østergaard.

6-hjuls trukket lastbil ind i Nikortsminda er nu væk. Børge forsikrer os dog om, at det blot er en lille tur uden for hårde stigninger, men vi bliver klogere. Men først skal vi altså ud og se afdeling 10A, som er en del af afdeling 3, nærmere bestemt to udvalgte litra i denne. Hele afdeling 3 ligger meget isoleret på en bakketop og er tæt ved 100% monokultur. Den er af Majland A/S allerede i 1994 udvalgt som værende den kønneste, og plukkelicensen er således ved auktionen i 2009 også erhvervet af Majland A/S. Efter besøget i afdeling 3, går turen videre til Nikortsminda, hvor vi altså går op til. Turen er ca. 3 km. lang på smattet lerhulvej, og nogle af os når med til plukkestedet, og andre ikke. Nikortsminda er "nabo" til

Tlugi, og er kun adskilt af en landevej. Træerne her ser meget flotte ud, og er man først kommet hertil er plukningen ikke så vanskelig som den er på selve Tlugi skråningen. Nikortsminda er som det meste af Tlugi en monokultur, og minder om et meget attraktivt alternativ til Tlugi. Efter en lidt nemmere nedstigning, er det igen i bussen, og af sted til Tbilisi. Vores flyver letter ca. kl. 03.00 lokal tid, og efter et stop i Istanbul lander vi i Kastrup ved 11-tiden dansk tid.

Overbevisningen er, at alle havde en mindeværdig og lærerig tur til Georgien. Tilbagemeldingerne har udelukkende været positive og giver grundlag for endnu en tur på et senere tidspunkt.

Tlugi skråningen. Foto Kaj Østergaard.

